

EUROPOS JUDUMOS SAVAITĖ

RUGSĖJO 16-22 D. 2018

**VADOVAS 2018 M.
SU TEMINĖMIS GAIRĖMIS IR ŽINYNU
KAMPANIJOJE DALYVAUJANTIEMS VIETOS
ATSTOVAMS**

Pasirink ir judėk!

#mobilityweek

Autoriai

EUROCITIES (European Secretariat)

Juan Caballero

juan.caballero@eurocities.eu

POLIS - European Cities and Regions networking for innovative transport solutions

Dagmar Köhler

DKoehler@polisnetwork.eu

Chloé Mispelon

CMispelon@polisnetwork.eu

Thomas Mourey

TMourey@polisnetwork.eu

TURINYS

ĮVADAS	4
BENDROJI INFORMACIJA APIE ŠIĄ KAMPANIJĄ	5
2018 M. TEMINĖS GAIRĖS	6
Šių metų tema: Pasirink ir judėk!	7
Transporto daugiarūšiškumo nauda	8
Daugiarūšio transporto link	9
Kokią veiklą galima organizuoti daugiarūšio transporto naudojimo skatinimui?	14
ŽINYNAS KAMPANIJOJE DALYVAUJANTIEMS VIETOS ATSTOVAMS	16
Trys dalyvavimui taikomi kriterijai	17
Kaip užsiregistruoti interneto svetainėje?	17
Kaip pradėti savo kampaniją?	19
Veikla, surengta rugsėjo 16–22 d. savaitės metu	20
Nuolatinės priemonės	25
Diena be automobilio	28
Nepamirškite šių dalykų organizuodami renginius savo miestuose...	32
EUROPOSJUDUMOSAVAITĖS apdovanojimai	33
SUSIJUSIOS NUORODOS	35

ĮVADAS

Šiame Vadove nurodoma visa informacija, reikalinga miestams ir didmiesčiams, planuojantiems 2018 m. rugsėjo 16–22 d. rengti EUROPOSJUDUMOSAVAITE.

Į jį įtraukėme:

- **Temines gaires**, siekiant paaiškinti 2018 m. temą – Transporto daugiarūšiškumas
- **Žinyną kampanijoje dalyvaujantiems vietos atstovams**: jame yra išdėstyti dalyvavimo šioje Europos iniciatyvoje reikalavimai.

Vadovo pradžioje pateikiama bendra informacija apie šią kampaniją. Dokumento pabaigoje yra pateikiamas naudingų nuorodų sąrašas.

Šio leidinio tikslas – įkvėpti kampanijoje dalyvaujančius vietos atstovus jos metu surengti patrauklius renginius, įgyvendinti nuolatinės priemonės bei švęsti dieną be automobilio.

Be to viename iš skyrių aiškinama, kaip galima teikti paraiškas EUROPOSJUDUMOSAVAITĖS apdovanojimams gauti.

Maži ir dideli miestai gali pritaikyti šias gaires, atsižvelgdami į vietos kontekstą. Šiame leidinyje esanti informacija nėra išsami, naujos idėjos, papildančios šį Vadovą, yra visuomet sveikintinos.

BENDROJI INFORMACIJA APIE ŠIĄ KAMPANIJĄ

EUROPOSJUDUMOSAVAITĖ vyksta kasmet rugsėjo 16–22 d. Ši Europos iniciatyva ragina didelius ir mažus miestus steigti ir remti tvarias transporto priemones bei siūlyti žmonėms išbandyti alternatyvas automobiliams.

Europos Komisija užsibrėžė du ambicingus judumo mieste tikslus:

- iki 2050 m. atsisakyti įprastais degalais varomų automobilių miestuose.
- iki 2030 m. pereiti prie visiškai netaršios logistikos svarbių miestų centruose.

Už transportą atsakinga Europos Komisijos narė Violeta Bulc nustatė keturias prioritetines sritis: inovacijas, skaitmeninimą, dekarbonizavimą ir žmonių interesus.

Nuo pat 2002 m. EUROPOSJUDUMOSAVAITĖS poveikis stabiliai augo tiek Europos, tiek viso pasaulio mastu. 2017 m. kampanijos dalyvių skaičius buvo rekordinis: per savaitę įvairias veiklas organizavo 2 526 miestai ir miesteliai 50 šalių.

Daugiau nei pusė dalyvavusių miestų ir miestelių įgyvendino nuolatinės priemonės, kurių skaičius siekė 7 993, daugiausia dėmesio buvo skiriama judumo valdymui, prieinamumui bei dviračių transporto infrastruktūrų kūrimui arba tobulinimui.

Savaitės kulminacija – tai Diena be automobilio, jos metu dalyvaujantys maži ir dideli miestai paskiria vieną ar kelias erdves, kuriomis visą dieną naudotis gali tik pėstieji, dviratininkai ir viešasis transportas. 2017 m. 1 352 miestai surengė Dieną be automobilio.

EUROPOSJUDUMOSAVAITĖ kasmet skiriama tam tikrai temai, susijusiai su tvari judumu. 2018 m. tema – „Transporto daugiarūšiškumas“.

Transporto daugiarūšiškumo esmė – skatinti skirtingų transporto rūšių, skirtų žmonėms bei prekėms, naudojimą mieste atskirai ir kartu.

Įvairių transporto rūšių derinimas didina naudą keleiviams, sudarydamas sąlygas ekonomiškumui, greitumui, lankstumui, patogumui, patikimumui ir pan. Jis taip pat teikia naudos visuomenei: sumažina taršą ir grūstis, pagerina žmonių gyvenimo ir sveikatos kokybę ir pan.

Stiprėjanti judumo miestuose skaitmeninimo tendencija – tai transporto daugiarūšiškumo skatinimo varomoji jėga.

2018 M. TEMINĖS GAIRĖS

Teminėse gairėse pristatytas šių metų kampanijos temos ir šūkio („Pasirink ir judėk!“) paaiškinimas, išnagrinėti transporto daugiarūšiškumo privalumai, reikalingos politinės priemonės kuriant daugiarūšio transporto tinklą ir pateiktos įvairių veiklų metų tema rengimo idėjos.

ŠIŲ METŲ TEMA: PASIRINK IR JUDĖK!

Už transportą atsakinga eurokomisarė Violeta Bulc pavadino 2018 metus „Transporto daugiarūšiškumo metais“.¹ Atsižvelgiant į tai buvo priimtas EUROPOS **JUDUMOSAVAITĖS** šūkis „Pasirink ir judėk!“, skatinantis įvairių transporto rūšių pasirinkimą judėjimui miestų zonose.

Europos Komisijos pateiktas „transporto daugiarūšiškumo“ apibrėžimas pritaikytas prekių ir keleivių vežimui: „skirtingų transporto rūšių naudojimas vienos kelionės metu“².

Miestų zonose turime didelę judumo įvairovę – nemotorizuotas ir motorizuotas transporto rūšis, kuriomis galima dalintis nepaisant to, ar jos yra viešosios ar asmeninės, tradicinės ar naujos. Tarp šių rūšių vaikščiojimas, važiavimas dviračiu, viešasis transportas (pavyzdžiui, autobusas, tramvajus, metro ir traukinys) bei daugelis kitų atmainų: dalijimasis dviračiais, taksi, iš anksto užsakyti švytuokliniai reisai arba bendros kelionės automobiliais. Šiame kontekste daugiarūšis transportas apima daugybę potencialių rūšių derinių judėjimui miesto zonoje.

Kelionės mieste, palyginus sukelionėmis tarp miestų, įprastai būna trumpesnės. Transporto daugiarūšiškumas apima įvairias transporto rūšis, skirtas skirtingoms kelionėms, tarp jų ir nekasdieniam naudojimui. Vaikščiojimas ir važiavimas dviračiu labiau tinka trumpesnėms kelionėms, o autobusu ar traukiniu galima keliauti ilgesnius atstumus.

Daugiarūšių kelionių vystymasis auga dėl vis tvaresnių fizinių ir skaitmeninių priemonių bei jų tobulinimo. Gera infrastruktūra ir daugiarūšio transporto mazginių centrų statyba yra ypač svarbūs veiksniai. Lustinės kortelės, supaprastinančios mokėjimus, arba programėlės su visa viešojo transporto informacija didina aktyvių ir kolektyvinių rūšių derinimą.

Transporto priemonių skaitmeninimas tapo koncepcijos „Judumas kaip paslauga“ (angl. „Mobility as a Service (MaaS)“ pagrindu. „MaaS“ koncepcija – tai žingsnis į priekį „integruojantis įvairias transporto paslaugų rūšis į vieną greitai užsakomą judumo paslaugą“. Šių paslaugų teikimas vyksta „per vieną programėlę su galimybe atsiskaityti vienu mokėjimu“.³ „MaaS“ koncepcija turi didelį potencialą sklandaus ir nenutrūkstamo daugiarūšio judumo vystymui, jeigu jos įgyvendinimas bus palaikomas remiantis geriausiomis politikos struktūromis.

1. European Commission website: <http://bit.ly/2rXa7Nx>

2. *Idem*

3. MaaS Alliance website: <http://bit.ly/2EJBgZq>

TRANSPORTO DAUGIARŪŠIŠKUMO NAUDA

Pagrindinis 2018 m. EUROPOS **JUDUMOSAVAITĖS** tikslas – skatinti žmones išbandyti įvairius judumo sprendimus, veikiančius jų miestuose ar miesteliuose, ir paneigti paplitusią hipotezę, kad asmeniniai automobiliai – tai vienintelė ir nepakartojama transporto rūšis. Vienas iš sprendimo būdų – persvarstyti mūsų kasdienes transporto poreikius ir žiūrėti į savo kelionę iš taško A į tašką B, kaip į savo dienos praturtinimo būdą:

Maksimaliai išnaudokime savo laiką

Keliaudami viešuoju transportu galite išnaudoti važiavimo laiką skaitydami laikraštį, atlikdami darbo užduotis išmaniuoju telefonu, bendraudami su savo draugais arba tiesiog ilsėdamiesi, atsipalaiduodami ar besiklausydami muzikos.

Įterpkime mankštą

Kasdien važiuodami į darbą dviračiu arba eidami pėsčiomis (atstumus iki 5 km) turime 30 mankštos minučių – rekomenduojamą sveikatai ir gerai fizinei būklei kiekį. Tyrimai rodo, kad žmonės, vaikstantys bent 25 minutes per dieną gali gyventi vidutiniškai nuo 3 iki 7 metų ilgiau.¹

Taupykite pinigus

Automobilio išlaikymas ir naudojimas yra brangus: naudokitės internete esančiomis automobilio išlaidų apskaitos skaičiuoklėmis², kiekvienas naudotojas gali padaryti individualų įvertinimą, atsižvelgdamas į įvairius parametrus. Sumanus kitų transporto rūšių derinys dažnai kainuoja mažiau: ėjimas pėsčiomis yra nemokamas, dviračio ar viešojo transporto mėnesinio bilieto kainos yra, palyginti, žemos ir dažniausiai į jas „viskas įskaičiuota“ (pavyzdžiui, parkavimas, draudimas, kuras ir pan.), o dalijimasis transporto priemonėmis siūlo konkurencingas kainas.

Padarykite savo miestą geresne vieta gyventi

Asmeniniai automobiliai sukelia daug problemų miestuose: taršą, grūstis, miesto zonų naudojimą, eismo saugumo pažeidimus, visuomenės sveikatos sutrikimus ir pan. Pasirinkime ir judėkime, tuomet galėsime drauge išspręsti visas šias problemas. Be to tai gali atnešti visuomenei finansinę naudą. Apskaičiuota, kad, pavyzdžiui, vien tik dėl eismo spūsių kasmet Europos Sąjungoje susidaro apie 100 mlrd. eurų išlaidų (1 proc. ES BVP).³

1. Study presented at the European Society of Cardiology (ESC) Congress, 2015, Press article: <http://bit.ly/2mhZApM>

2. British example: <http://bit.ly/1Ds8xRu> and Belgian example: <http://bit.ly/2HmdTUg>

3. European Commission, Urban Mobility webpage <http://bit.ly/2kLbVDu>

Padarykime planetą vėl didžią!

Miesto transporto išmetamos CO₂ dujos sudaro 40 proc. visų išmetimų⁴. Kadangi asmeninių automobilių naudojimas yra vienas pagrindinių Europos transporto naudojimo įpročių, situacijos tobulinimo potencialas yra labai didelis, o transporto priemonių rūšių deriniai užtikrina pakankamai atitinkamų alternatyvų asmeninio automobilio siūlomam lankstumui, greitumui ir komfortui. Pavyzdžiui, „BiTiBi“ projekto⁵ metu nustatyta, kad „kuomet valdžios atstovai ir geležinkelio tinklo operatoriai galėtų padėti 20% geležinkelio naudotojų derinti dviračių ir traukinių transporto rūšis, [ES galėtų] sumažinti CO₂ emisijas 800 kilotonų, KD – 55 tonų, ir azoto oksidų – 250 tonų.“⁶

DAUGIARŪŠIO TRANSPORTO LINK

Kaip jau minėta, daugiarūšis judumas gali vystytis tik tuomet, jei pasikeis miestų gyventojų įpročiai ir žmonės nustos galvoję, kad automobiliai – tai vienintelė ir nepakartojama jų transporto rūšis. Norėdama padėti gyventojams priprasti prie daugiarūšio keliavimomiestų valdžia turėtų įgyvendinti konkrečias nuolatinės priemonės ir rengti elgsenos pokyčių kampanijas.

EUROPOS JUDUMOS AVAITĖ – tai puiki proga populiarinti daugiarūšio transporto naudojimą įvairių veiklų metu (išsamiau apie idėjas žr. kitą šių gairių skyrių). Tačiau taip pat reikėtų priimti nuoseklias ilgalaikės politikos nuostatas infrastruktūros gerinimui ir naujų paslaugų diegimui. Žemiau yra nurodyti praktiški ilgalaikių priemonių pavyzdžiai:

Infrastruktūra: neišbraukite aktyviųjų transporto priemonių iš savo sąrašo

Didžiojoje Europos miestų ir miestelių daugumoje motorinėms transporto priemonėms skirta kelių infrastruktūra yra gerai prižiūrima. Daugelis savivaldybių taip pat turi geležinkelio infrastruktūros tinklą su veikiančia miesto traukinių, tramvajų ir (arba) metro sistema.

Tačiau aktyviosios rūšys, pavyzdžiui, vaikščiojimas ir važiavimas dviračiu, yra dažnai pamiršamos, joms skirtų ar pritaikytų infrastruktūrų trūksta. Į aktyviasias rūšis turėtų būti taip pat atsižvelgiama, kadangi jos yra būtinoji grandis daugiarūšio transporto grandinėje.

Šiame kontekste vaikščiojimas turi ypatingą reikšmę, kadangi ši rūšis yra naudojama pirmiems ir paskutiniams visų kelionių atstumams: keliems šimtams metrų ar tik porai dešimčių metrų.

ES inicijuotas „FLOW“⁷ projektas tiria vaikščiojimo ir važiavimo dviračiu svarbos nepakankamą įvertinimą judumo mieste kontekste. Planuojama „sudaryti ėjimui pėsčiomis ir dviračių transportui vienodas sąlygas su motorinėmis rūšimis. Siekiant šio tikslo buvo sukurtas naujas eismo modeliavimo įrankis. Jis padės vietos valdžios institucijoms parengti geresnį miesto planą, pritaikytą dviratininkams ir pėstiesiems bei paruošti atitinkamą infrastruktūrą.

Gyventojams būtina užtikrinti kokybišką infrastruktūrą, pritaikytą vaikščiojimui pėsčiomis bei važiavimui dviračiu. Tokie kriterijai kaip tako tęstinumas ir nuoseklumas, pakankamas plotis, aiškus paskyrimas

4. *Idem*

5. BiTiBi project website, www.bitibi.eu

6. BiTiBi final report, 2017, <http://bit.ly/2sysatt>

7. FLOW project: <http://h2020-flow.eu/>

nemotorizuotam transportui (arba, jei įmanoma, atskyrimas), aukšta paviršiaus kokybė bei jo priežiūra ir pan. yra labai svarbūs. Labai svarbus yra ir tam pritaikytas ženklavimas.

Be to, priešingai bendroms prielaidoms, erdvės ir išteklių skyrimas aktyviosioms rūšims nedidina eismo grūstčių. Įspūdingi „FLOW“ projekto parengti statistiniai apskaičiavimai⁸ rodo potencialias ėjimo pėsčiomis ir dviračių transporto naudojimo galimybes kaip sumažinti spūstis miestuose ir tuo pačiu pagerinti jų daugiarūšio transporto sistemą. Pavyzdžiui, Strasbūre šaligatvių platinimas bei šviesoforų signalų laiko pakeitimai pėsčiųjų naudai sumažino kelionių autobusais trukmę iki 40 proc.⁹. Taip pat ir Niujorke atliktas tyrimas įrodė, kad saugių dviračių takų įrengimas ištirtuose keliuose sumažino kelionių trukmę 35 proc.¹⁰

Vaikščiojimo pėsčiomis ir naudojimosi dviračiais gerinimo strategijos gali būti taikomos mažuose bei dideliuose miestuose:

Paryžiuje¹¹ yra įgyvendinama strategija, didinanti miesto draugiškumą ėjimui pėsčiomis ir važiavimui dviračiu. Šių priemonių tarpe yra pagrindinių Prancūzijos sostinės aikštčių pertvarkymas iki 2020 m., pėsčiųjų ir dviratininkų naudai. Planuojama suteikti mažiau vietos automobiliams, Senos upės kairiąją pakrantę perplanuoti į pėsčiųjų taką bei įrengti laikinąsias zonas be automobilių sekmadieniais¹².

Ešo prie Alzeto mieste Liuksemburge¹³ vietos valdžia įrengė kelrodžius pėstiesiems su atstumais, žymėtais ėjimo pėsčiomis trukme, kad žmonės galėtų objektyviai įvertinti važiavimo automobiliu, viešuoju transportu ar tiesiog trumpo pasivaikščiojimo galimybes.

Ispanijos Vitorija-Gasteisas – tai pirmasis miestas, dar 2009 m. įgyvendinęs „superbloku“¹⁴ koncepciją, kuri iš esmės gražina viešąją erdvę žmonėms. Superblokai (pastatai-blokai) – tai miesto rajonai, kurių viduje motorizuotas eismas yra sumažintas iki minimumo ir perkeltas į išorės gatves, o vidinėse jų gatvėse saugumo ir patogumo prioritetą teikiamas judantiems pėsčiomis ir dviračiais. Šiuo metu ta pati koncepcija įgyvendinama Barselonoje.

Ar sudarytos galimybės rūšių derinimui?

Transporto daugiarūšiškumas labai priklauso nuo individų pasirinkimo. Tačiau tam tikrų infrastruktūrų ir paslaugų prieinamumas padeda žmonėms derinti transporto rūšis ir greitai persiorientuoti iš vienos į kitą.

Šios infrastruktūros ir paslaugos atsirado dar tuomet, kai dar nebuvo „MaaS“ – judumo kaip paslaugos – koncepcijos, todėl poreikis papildyti jas internetu paremtoms paslaugoms vis dar lieka nepatenkintas.

Aktyviosios rūšys, kaip pirmosios grandys judumo grandinėje, yra šiuo metu labiausiai pritaikytos transporto daugiarūšiškumui. Miesto kontekste nueiti pėsčiomis iki viešojo transporto stotelės ar iki galutinės paskirties vietos – tai geriausias derinio sprendimas.

Priemiestiniuose rajonuose arba rečiau apgyvendintuose regionuose judėjimo dviračiu ir traukiniu kombinacija gali būti aktualesnė. Visais atvejais atitinkamai pritaikyta infrastruktūra prisideda prie to, kad žmonės dažniau rinktųsi tam tikrą derinį nei važiavimą automobiliu.

Patogiai prieinamos ir patrauklios akims autobusų, tramvajų ar metro stotelės yra itin svarbios pėstiesiems. Pavyzdžiui, Geteborge buvo pastatytas autobusų stotelės pastatas¹⁵ (su elektrinio įkrovimo infrastruktūra) kaip kavinės priestatas, itin patrauklus ir praktiškas keleiviams. Londonas¹⁶ ir

8. FLOW 15 Quick Facts for Cities, 2017, <http://bit.ly/2ve8wjS>

9. *Idem*

10. *Idem*

11. Najdovski Christophe, City of Paris, 2017, Roads and Mobility Parisian Policy, <http://bit.ly/2FfHYUz>

12. City of Paris website, Paris respire initiative, <http://bit.ly/2HxHWrQ>

13. Esch sur Alzette initiative, press article in French: <http://bit.ly/2BQlcC9>

14. CIVITAS, Superblocks model, <http://bit.ly/2okRGx4>

15. EBSF_2 project, Gothenburg demonstration : <http://ebsf2.eu/demonstration-sites/gothenburg>

16. TfL map, <http://bit.ly/1MIEkxp>

Briuselis¹⁷ priklauso miestų grupei, kuri papildė viešojo transporto žemėlapius informacija apie atstumą einant pėsčiomis nuo vienos metro stotelės iki kitos. Nurodyti santykinai trumpi atstumai einant pėsčiomis gali padėti sumažinti metro pasirenkančių keleivių skaičių piko valandomis ir paskatinti žmones prisijungti prie pėsčiųjų.

Dviratininkai noriai derins keliones dviračiu su viešuoju transportu, jeigu bus laikomasi bent vienos iš toliau nurodytų sąlygų: prie stotelių bus įrengtos geros kokybės ir saugios dviračių parkavimo aikštelės arba bus įmanoma vežtis dviratį viešuoju transportu. Šveicarijos nacionalinė geležinkelių transporto įmonė¹⁸

siūlo dviratininkams abi paslaugas: dviračių parkavimo aikšteles su jose dirbančiu personalu bei galimybę daugumoje traukinių vežtis dviračius. Bendro naudojimosi dviračiais stotelių vietos, įrengtos prie viešojo transporto stotelių, lemia didesnį keleivių skaičių, tęsiančių savo keliones dviračiu. Taip yra, pavyzdžiui, Timišoaroje¹⁹: dviratį galite nemokamai išsinuomoti iki vienos valandos trukmės kelionei. Be to, keliose šalyse yra specialiai numatytos dalijimosi dviračiais programos, pavyzdžiui, „Blue Bike“²⁰ (angl. „mėlynas dviratis“) Belgijoje. Šios programos siūlo nuomotis dviračius tik geležinkelio stotyse, o ir jų dienos mokesčiai yra žemesni už įprastų dalijimosi dviračiais programų kainas.

Persėdimų vietos koncepcija pagaliau pasiekiakulminaciją– vyksta integruotų stočių, kuriose vietos lygmeniu yra prieinamos visos transporto rūšys, statyba. Periferinėse miesto zonose arba miestų pakraščiuose daugiarūšio transporto stotys taip pat gali būti derinamos su „Statyk ir važiuok“ sistemomis. Tokiu būdu pirmyn ir atgal važinėjantys asmenys, kuriems neliktų kitų judumo sprendimų, galėtų naudotis įvairiomis rūšimis savo kelionės paskutiniams kilometrams ir tuo pačiu sumažintų automobilių, įvažiuojančių į miesto centrą, skaičių.

Prekių transportavimas

Transporto daugiarūšiškumas yra skirtas ne tik žmonėms, bet ir prekėms. Tačiau transporto rūšių derinimas keleivių atžvilgiu yra tarsi logiškas, o transportavimo daugiarūšiškumas prekių atveju yra mažiau akivaizdus, ypač miestuose. Kartu su oro, jūrų, geležinkelių ir kelių transportu, naudojamu prekių didelio atstumo vežimo atvejais, buvo įkurti įvairūs daugiarūšio transporto sprendimai miesto logistikai, kurie renkasi šiame sektoriuje tvaresnius metodus.

Daugiarūšio transporto sprendimų pagrindas yra konsolidavimo koncepcija. Miesto krovinių konsolidavimo centrai (angl. – „UCC“) – tai logistikos parkai, prieinami privatiems transporto operatoriams.

Miesto krovinių konsolidavimo centrai yra dažniausiai statomi miestų pakraščiuose ir padeda sumažinti į miestą įvažiuojančių didelių sunkvežimių skaičių, paskutiniame etape pristatant krovinį mažesnėmis ir tvaresnėmis transporto priemonėmis.

Pagal FREVUE²¹ projekto programą Madride senoji miesto turgavietė, esanti prie įvažiavimo į miestą, buvo rekonstruota į miesto krovinių konsolidavimo centrą. Iš ten keli privatūs operatoriai pristato prekes vien elektra varomais furgonais²², o tai parodo šių transporto priemonių veiksmingumą ir

17. STIB map, <http://bit.ly/2ofMD0M>

18. SBB website, multimodality webpage: <http://bit.ly/2CMV6xz>

19. RATT website: http://www.ratt.ro/velo_tm.html

20. Blue Bike website: <https://www.blue-bike.be/en>

21. FREVUE website: www.frevue.eu

22. FREVUE website. Description of activities in Madrid: www.frevue.eu/cities/madrid/

tinkamumą.

Konsolidavimo koncepcija buvo ištobulinta net pristatymams į miesto centrų pėsčiųjų zonas. Pavyzdžiui, „UPS“ įmonė įkūrė „ekologišką siuntų centrą“ – tai miesto centre esantis konteineris, iš kurio jų darbuotojai pristato siuntas pėsčiomis, įprastu ar elektriniu triračiu. Ši sistema pirma išbandyta Hamburge²³, jau yra įgyvendinta įvairiuose dideliuose Europos miestuose, pavyzdžiui, Bazelyje ir Dubline.

Dar vienas būdas pritaikyti daugiarūšio transporto privalumus miesto logistikoje – tai naudoti tramvajais. Nors dažniausiai jie yra naudojami kaip viešojo transporto rūšis, jais taip pat galima transportuoti prekes miesto zonoje. Prekėms atgabentoms į tam tikrą miestą jas galima vežti į galutinės paskirties vietą elektrinio tramvajaus linijomis.²⁴

Tai yra vykdoma Sent Etjeno mieste Prancūzijoje, kur prekės yra pristatomos į miesto centre esančias parduotuves per „TramFret“ sistemą. Vokietijos mieste Drezdene įmonė „Volkswagen“ naudoja „CarGoTram“ krovinių tramvajų automobilių dalių transportavimui iš krovinių stoties į gamyklą. Nors šiai sistemai reikalinga geležinkelių infrastruktūra, ji turi daug privalumų: efektyvumas, tvarumas ir miestų geležinkelių transporto potencialo maksimalus didinimas.

Prekių transportavimas nebūtinai turi būti atliekamas tik profesionalų. Vis daugiau operatorių naudoja siuntų terminalus prekių pristatymui asmenims arba iš jų. Tarptautinės pašto korporacijos „siuntų terminalo“ apibrėžimas: „atskiras konteineris, naudojamas siuntos gavimui ar siuntimui; vienas iš populiariausių alternatyvių sprendimų pirkimo internetu pristatymų ar siuntimų tvarkymui“.²⁵ Kuomet viena prekių kelionės dalis yra tvarkoma transporto operatoriaus, kita – asmenų, naudojančių bet kokio tipo transportą. Kadangi kai kurie siuntų terminalai yra judumo centruose, tai stiprus skatinimas naudoti daugiarūšiu miesto krovinių transportu. Šis pristatymo metodas turi privalumą operatoriams: jis yra itin efektyvus, nes vietoj kelių pristatymo adresų lieka tik vienas. Individams šis metodas yra patogus, nes siunta galima bet kuriuo metu atsiimti iš konkrečios vietos.

„MaaS“ – integruoto judumo paslaugų link

Šiuolaikinis transporto sistemos skaitmeninimas lėmė „MaaS“ („Judumo kaip paslaugos“) koncepcijos atsiradimą, jos apibrėžimas: „įvairių transporto paslaugų rūšių integravimas į vieną greitai užsakomą judumo paslaugą“.²⁶ „MaaS“ yra laikoma anksčiau buvusių įrankių ir paslaugų, tokių kaip integruotų kelionių planavimas ir integruotas mokėjimas, deriniu.

Pastaraisiais metais buvo sukurta daugybė kelionių planavimo įrankių su įvairiomis transporto rūšimis.

Nors populiariausia programėlė – „Google“ žemėlapiai²⁷ – yra prieinama daugumai Europos miestų ir miestelių, kai kurios savivaldybės ir (arba) vietos transporto operatoriai sukūrė specialiai pritaikytas priemones. Pavyzdžiui, Budapešto transporto centras (BKK) išleido²⁸ „FUTÁR“ kelionių planuotuvą²⁹, kurio pagalba galima nustatyti kelionės „nuo durų iki durų“ maršrutą. Programėlėje pateikiama informacija apie viešąjį transportą: valdomus BKK metro, tramvajus, autobusus, troleibusus, miesto traukinius ir keltus. Taip pat rodomi geriausi „paskutinio kilometro“ pasirinkimai: siūloma eiti pėsčiomis, važiuoti dviračiu ar naudoti dalijimosi dviračiais sistema (pavyzdžiui, „Bubi“). Programėlėje yra rodomos ne tik maršrutų galimybės, bet ir informacija apie tikslią viešojo transporto vietą realiu laiku, artimiausiu metu atvykstančių transporto priemonių tvarkaraštis kiekvienoje stotelėje ir stotyje bei laisvų dviračių skaičių dalijimosi dviračiais vietose.

Daugiarūšio transporto naudojimas taip pat gali remtis išmaniaja integruota bilietų pardavimo sistema. Galimybė sumokėti už visas transporto paslaugas viena kortele supaprastina transporto

23. UPS news item: <http://bit.ly/2F322NI>

24. Eltis portal, 2017, Electric trams: a new urban freight solution?, <http://bit.ly/2off3Jd>

25. International Post Corporation website, <http://bit.ly/2oyyKf7>

26. MaaS Alliance website: <http://bit.ly/2EJBgZq>

27. Google Maps, <https://www.google.be/maps>

28. BKK website, launch of the FUTÁR tool, <http://bit.ly/2sMaf2L>

29. FUTÁR Journey Planner <http://futar.bkk.hu>

rūšių derinimą ir padaro jį patrauklesniu. Pavyzdžiui, Tulūzoje „Tisséo“ siūloma „Pastel“ kortelė³⁰ yra skirta plačiam judumo paslaugų pasirinkimui: ne tik viešojo transporto tinklui, bet ir regiono traukiniams, dalijimosi dviračiais bei automobiliais ir dviračių parkavimo sistemoms.

„MaaS“ turi didelį potencialą plačiai išstobulinti daugiarūšį transportą mūsų miestuose, kadangi šiame viename judumo pasiūlyme yra integruotos visos transporto rūšys. Ši koncepcija palengvina geriausio derinio pasirinkimą ir apmokėjimą už judumo paslaugą per vieną bendrą prieigą.³¹

Vienos miesto „MaaS“ platforma „WienMobil“³² realiu laiku siūlo informaciją apie keliones „nuo durų iki durų“, maršrutus, beje, naudotojai gali nusipirkti bilietus visoms šioms rūšims naudojantis vos viena programėle. Sėkmingi Vienos „MaaS“ pokyčiai yra skatinami ne pramonės, o transporto operatoriaus „Wiener Linien“. Šio modelio sėkmė paskatino visas kitas Austrijos savivaldybes suplanuoti jo priėmimą.

„MaaS“ svarbą sprendžiant transporto problemas aptaria vis daugiau miestų ir regionų, tarp jų ir Amsterdamas, Antverpenas bei Vakarų Midlandsas. Naujieji „MaaS“ projektai jau vyksta Milane³³, Mančesteryje³⁴ ir Miulūze³⁵ (Prancūzija), kur iki 2018 m. rudens bus visiškai įgyvendintos „Compte Mobilité“ paslaugos. Plačiausiai žinoma Europoje „MaaS“ sistema įdiegta Helsinkyje, jos kūrėja „MaaS Global“³⁶, šis sprendimas naudojamas per „Whim“ programėlę. Joje integruotas viešasis transportas, taksi ir dalijimasis automobiliais, greitu metu bus įdiegtas ir bendras naudojimasis dviračiais.

„MaaS“ kūrėjai žada tokius privalumus, kaip tvaraus transporto daugiarūšiškumo skatinimas, transporto efektyvumo ir prieinamumo padidėjimas. Tačiau lieka nemažai kliūčių, dėl kurių miestų atstovai išreiškia savo susirūpinimą, ypač ekonominėje, socialinėje ir valdymo srityse.³⁷

Judumo skaitmeninimas taip pat siūlo naujoviškus sprendimus prekių judėjimui „MaaS“ mastu. Sutelktinių išteklių panaudojimas (angl. „crowdsourcing“) – tai lygiarangių (angl. „peer-to-peer“) sistema, suburianti žmones, tarp jų ir (automobilių, furgonų, krovininių dviračių ir pan.) vairuotojus. Jos pagalba vairuotojas (-a) gali siūlyti savo paslaugas keliems klientams su panašiais poreikiais tam tikrame mieste. Geras šios sistemos pavyzdys – įmonė „Hitch“³⁸, galinti funkcionuoti bet kuriame mieste, kur sąveikauja pasiūla ir paklausa.

30. Tisséo website, Pastel card: <https://www.tisseo.fr/les-tarifs/obtenir-une-carte-pastel>

31. MaaS Alliance website: <https://maas-alliance.eu/homepage/what-is-maas/>

32. <http://www.uitp.org/The-Mobility-as-a-Service-MaaS-success-story-WienMobil>

33. European Commission, News item, <http://bit.ly/2FaGrBC>

34. MaaS4EU website: <http://www.maas4eu.eu/tfgm/>

35. Website of Mulhouse local authority, news item: <http://bit.ly/2EZAu7s>

36. MaaS Global website: <https://maas.global/>

37. Polis, 2017, Discussion paper, Mobility as a Service: Implications for Urban and Regional Transport, <http://bit.ly/2xi0ZVd>

38. Hitch website: <http://www.hitchit.co/>

KOKIĄ VEIKLĄ GALIMA ORGANIZUOTI DAUGIARŪŠIO TRANSPORTO NAUDOJIMO SKATINIMUI?

- Skatinkite žmones dalintis savo daugiarūšio transporto naudojimo patirtimi. Pavyzdžiui, daugiarūšio transporto naudojimo „ekspertai“ galėtų visą savaitę lydėti savanorius jų kasdienių kelionių metu, rodydami jiems geriausius rūšių suderinamumus ir patogiausius maršrutus.
- Populiarinkite savo daugiarūšio transporto įrankius (integruotą bilietų sistemą, daugiarūšio transporto maršrutų planuotuvus ir pan.) ir siūlykite mokymo kursus. Taip pat naudokite šiam tikslui socialinius tinklus.
- Dar nesukūrėte daugiarūšio transporto programėlės? Organizuokite savo miesto ar regiono studentų-programuotojų maratoną (angl. „hackathon“) ir sukurkite savo naują programėlę! Nugalėtojams pasiūlykite gerą prizą.
- Organizuokite daugiarūšio transporto naudojimo varžybas darbovietėse, kaimynystėje arba mokyklose (arba tarp jų), skatindami žmones derinti įvairias transporto rūšis. Pasiūlykite gerą paskatą žmonėms, paliekantiems savo automobilius namuose, vertingą prizą (dviratį arba papildomą atostogų dieną).
- Daug rūšių ir daug veiklų! Galite organizuoti įvairius renginius, pavyzdžiui, „karaoke vagoną“, „klubinėtojų autobusą“, „kalbantį pedalais varomą autobusą“, „dekoruotas autobusų stoteles“, „pusryčius dviratininkams“ ir pan.
- Surenkite įvairių transporto rūšių naudojimo varžybas. Žmonės galės patys įsitikinti tuo, kaip galima greičiausiai pasiekti tašką B keliaujant iš taško A.
- Metas pagerinti pasaulio rekordą! Dar yra daug nelaimėtų ir nepagerintų pasaulio rekordų. Pasinaudokite kūrybine vaizduote ir kartu su savo miesto gyventojais pasiekite pasaulio rekordą daugiarūšio transporto srityje!
- Įmonėse ar mokyklose paprašykite žmonių pažymėti savo gyvenamąją vietą žemėlapyje. Tuomet žmonės, reguliariai keliaujantys į darbą ir iš jo panašiais maršrutais, galės keliauti kartu, išbandyti bendrą naudojimąsi automobiliu arba kartu važiuoti autobusu, dviračiais ar tiesiog drauge eiti pėsčiomis.

- Siūlykite individualų judumo planą. Nepamirškite remtis tiksliu požiūriu, tinkamu asmenų ar tam tikrų grupių (pavyzdžiui, keliaujančių į darbą ir atgal asmenų) poreikiams tenkinti. Įtraukite visas transporto rūšis.
- Įrenkite judumo informacijos punktą ir teikite žmonėms nemokamas konsultacijas judumo galimybių klausimais. Naudokite jį kaip visų įvykių centrą. Persėdimo ar daugiarūšių kelionių stotelės būtų ideali vieta.
- Įrenkite dalyviams skirtą laikiną ženklavimo sistemą. Žmonės galės ant ženklų žymėti atstumą iki tam tikro punkto ir laiko trukmę, naudodant įvairias transporto rūšis.
- Bendradarbiaukite su žiniasklaida, vietos radijas galės nuolatos informuoti žmones apie jūsų naujieną. Kai kurios radijo stotys siūlo sumažintas kainas vietos iniciatyvoms, galima pabandyti gauti finansavimą arba nemokamo eterio laiką.
- Naudodami socialinius tinklus organizuokite asmenų varžybas. Žmonės, skelbiantys savo nuotraukas su maksimaliu judumo rūšių kiekiu, galės laimėti vertingą prizą!
- Kuo anksčiau vaikai atras ėjimo pėsčiomis ir važiavimo dviračiu mieste malonumus, tuo labiau jie vertins tai tapę suaugusiais. Bendradarbiaudami su mokyklomis sukurkite pedagogines priemones ir (arba) žaidimus ir padėkite naujai kartai būti „daugiarūšė“ karta.
- Šios kampanijos metu surenkite savo miesto gyventojams apklausas ir sužinokite, ką jie mano apie įvairias transporto rūšis jūsų mieste ar miestelyje. Kokių pokyčių jie tikisi ir kas galėtų įtikinti juos palikti automobilį prie namų.
- Šiame Diena be automobilio vyks šeštadienį (rugsėjo 22 d.), todėl galite sukurti ir reklamuoti alternatyvų pasiūlymą šeimoms ir turistams bei pakviesti juos išbandyti visas judumo galimybes ir smagiai praleisti laiką. Kadangi jūsų miesto gatvės bus be automobilių, galite jas panaudoti festivalio rengimui, kaip tai įvyko Vienoje <https://www.streetlife.wien/streetlife-festival/>

© Christian Fuerthner

ŽINYNAS KAMPANIJOJE DALYVAUJANTIEMS VIETOS ATSTOVAMS

Žinyne, skirtame kampanijoje dalyvaujantiems vietos atstovams, yra paaiškinti trys dalyvavimui taikomi kriterijai (surengti renginių savaitę, įgyvendinti nuolatinės priemonės ir organizuoti Dieną be automobilio) bei registravimo interneto svetainėje taisyklės. Be to vienas iš skyrių yra apie EUROPOS **JUDUMOSAVAITĖS** apdovanojimus.

TRYS DALYVAVIMUI TAIKOMI KRITERIJAI

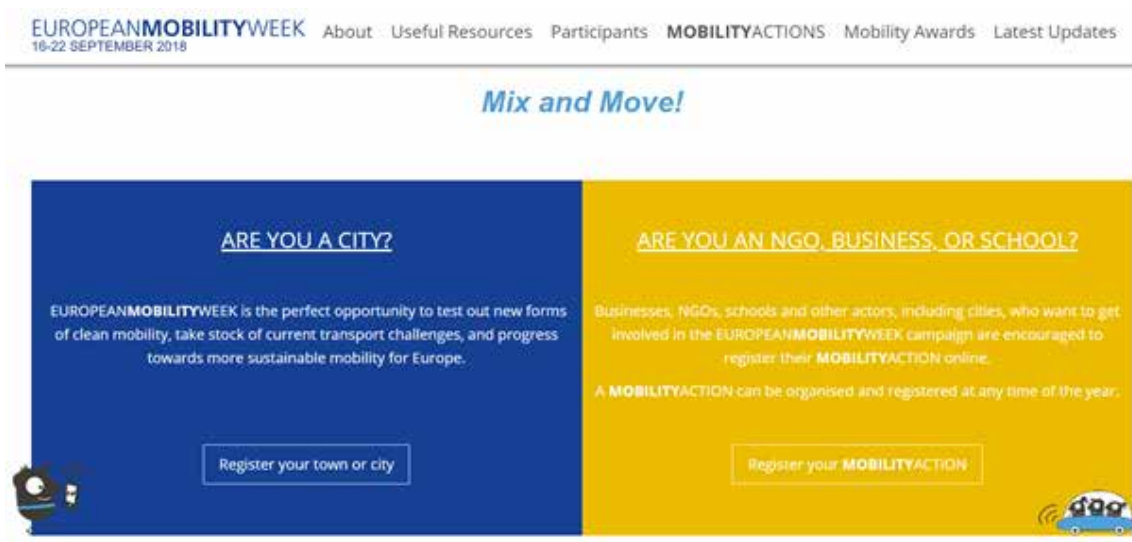
EUROPOS **JUDUMOSAVAITĖJE** kviečiami dalyvauti visi miestai, net esantys už Europos ribų. Jų registracija interneto svetainėje bus patvirtinta, jeigu jie atitiks bent vieną iš pateiktų kriterijų:

- Rugsėjo 16–22 d. surengs renginių savaitę, laikantis pagrindinės metų temos.
- Įgyvendins bent vieną naują nuolatinę priemonę, kuri padėtų pereiti nuo naudojimosi asmeniniais automobiliais prie tvaraus transporto priemonių. Per pastaruosius 12 mėnesių įgyvendintos priemonės taip pat atitinka šį kriterijų, jeigu jos populiarinamos rugsėjo 16–22 d. savaitės metu.
- Švęs Dieną be automobilio, pageidautina rugsėjo 22 d., vieną ar daugiau miesto erdvių bent vienai visai dienai paskirdami vien pėsčiųjų, dviratininkų ir viešojo transporto eismui (pradedant vieną valandą prieš darbo valandas ir baigiant vieną valandą joms pasibaigus).

Tik visų trijų kriterijų besilaikantys miestai ir miesteliai tampa „auksiniais dalyviais“ ir gali teikti paraiškas EUROPOS **JUDUMOSAVAITĖS** apdovanojimui gauti (žr. žemiau esantį skyrių).

KAIP UŽSIREGISTRUOTI INTERNETO SVETAINĖJE?

Interneto svetainėje www.mobilityweek.eu spauskite registravimo mygtuką.

Registruojantis pirmą kartą arba prisijungus prie praėjusių metų paskyros, svetainėje reikia užpildyti internetinę registracijos formą. Galite pasirinkti kalbą.

EUROPEANMOBILITYWEEK

Register for EUROPEANMOBILITYWEEK 2018!

All cities that took part in previous editions of EUROPEANMOBILITY WEEK were issued with login details (email/username and password). Use them to log-in below.

Login

OR

First time taking part in EUROPEANMOBILITYWEEK?

This profile will allow you to register for all upcoming editions of EUROPEANMOBILITYWEEK.

Dideli ir maži miestai turi pateikti šią informaciją:

- Veikla, surengta rugsėjo 16–22 d. savaitės metu.
- Per pastaruosius 12 mėnesių įgyvendintos nuolatinės priemonės, populiarinamos rugsėjo 16–22 d. savaitės metu.
- Informacija apie teritoriją (-as), kuriose Dienos be automobilio metu draudžiamas kelių eismas, bei apie šią dieną organizuojamus renginius.
- ES iniciatyvos, kuriose taip pat dalyvauja jūsų miestas ar miestelis.

Užpildžius internetinę registracijos formą, paraišką patvirtins jūsų nacionalinis koordinadorius. Patvirtinus el. paštu bus išsiųstas automatinis patvirtinimo laiškas. Tik tuomet jūsų miesto ar miestelio dalyvavimas bus viešai įtrauktas į interneto svetainės „Dalyvių“ skiltį.

EUROPEAN MOBILITY WEEK

16-22 SEPTEMBER 2018

[About](#)
[Useful Resources](#)
[Participants](#)
[MOBILITYACTION5](#)
[Mobility Awards](#)
[Latest Updates](#)

Participating cities

50 Participating countries in 2017 (total cities: 2526)

Albania	14
Andorra	1
Argentina	5
Austria	577
Belarus	48
Belgium	58
Bosnia and Herzegovina	5
Brazil	2
Bulgaria	39
Croatia	11
Cyprus	4
Czech Republic	26
Denmark	2
Estonia	4
Finland	28
Former Yugoslav Republic of Macedonia	12

Participants map

Participants archive

Current year - 2018

2017

2016

2015

[Show all](#)

Participation reports

Find statistics and information on past editions of EUROPEAN MOBILITY WEEK in the participation reports.

- [2017](#) [PDF, 1.9mb]
- [2016](#) [PDF, 1.8mb]
- [2015](#) [PDF, 1.5mb]
- [2014](#) [PDF, 1.4mb]
- [2013](#) [PDF, 5.0mb]
- [2012](#) [PDF, 1.7mb]
- [2011](#) [PDF, 0.9mb]

Galėsite bet kuriuo metu iki rugsėjo pabaigos atnaujinti pateiktą informaciją.

Visuomet galėsite papildyti savo miesto ar miestelio profilį ir įvesti kampanijoje dalyvaujančio vietos atstovo, atsakingo savivaldybėje už EUROPOS **JUDUMOSAVAITĘ**, pavardę ar pavadinimą bei el. pašto adresą. Jeigu jūsų miestas ar miestelis jau turi profilį, tačiau neprisimenate prisijungimo prie jo duomenų ar el. pašto adreso, susisiekite su savo nacionaliniu koordinatoriumi arba Europos sekretoriatu.

Pasirašyti chartiją privaloma tik teikiant paraišką EUROPOS **JUDUMOSAVAITĖS** apdovanojimui gauti.

KAIP PRADĖTI SAVO KAMPANIJĄ?

Pradėkite nuo temos analizės, tuomet įvertinkite jos apimtį ir nustatykite tikslą, atitinkantį jūsų miesto ar miestelio ir šalies aplinkybes. Atsižvelkite į jau esamą gerą patirtį. Pagalvokite, kaip galima pagerinti ar išplėtoti esamas sistemas bei suplanuokite galimus pokyčius.

Užtikrinkite politinę paramą. Jeigu jūsų administravimo institucijoms metų tema nėra artima, nes jų manymu, neatitinka jūsų miesto poreikių, paprašykite nacionalinių koordinatorių parašyti palaikantį raštą.

Venkite ginčų ir nebūkite neigiamai nusiteikę, skleisdami savo pranešimus. Realistiškai mąstydami, negalime tikėtis iš kelių pašalinti nuosavus automobilius, sunkvežimius ir kitas transporto priemones, kad išvengtume neigiamo individualių motorinių transporto priemonių poveikio ekonomikai. Tačiau išties galime parodyti, kad visuomenė ir įmonės turi įvairių galimybių rinktis iš įvairių būdų judėti ir pervežti prekes.

Surinkite įrodymus. Surinkite faktus ir skaičius, kurie rodo, kad parama tvariam judumui duoda naudos jūsų miestui ar miesteliui. Panaudokite juos kaip įrodymus skirtingoms tikslinėms grupėms skirtiems jūsų pranešimams pagrįsti.

Kurkite veiksmingas partnerystes. Išmanus ir tvarus judumas – tai ilgas procesas, kuriam reikalinga ne vien politinė parama, bet ir tvirta partnerystės ryšiai. Vietos valdžios institucijos yra raginamos kurti tokias partnerystes ir į jas įtraukti kuo daugiau vietos subjektų. Jos visos yra raginamos ieškoti vietos partnerių atitinkamiems įvykiams ir koordinuoti pasirengimą EUROPOS JUDUMOSAVAITEI glaudžiai bendradarbiaujant su jais.

Todėl savivaldybės turėtų glaudžiai bendradarbiauti su (viešojo) transporto organizacijomis, aplinkosaugos, sveikatos ir sporto asociacijomis, vietos įmonėmis (bei jų išorės kontaktais, t. y. klientais, tiekėjais ir partneriais), (vietos) žiniasklaida ir pan.

Įmonės dažnai domisi galimybe dalyvauti panašiuose renginiuose, nes taip gali parodyti, jog prisiima atsakomybę kovoti su klimato kaita ir rūpinasi bendruomene bei savo darbuotojų sveikata. Vietos valdžios institucijos turėtų išnaudoti šią galimybę, kad pritrauktų daugiau partnerių.

Įmonės, organizacijos ir kiti potencialūs partneriai, neatitinkantys EUROPOS JUDUMOSAVAITĖS (rugsėjo 16–22 d.) dalyvavimo kriterijų, bet planuojantys per metus surengti papildomų veiklų, gali užsiregistruoti atskirai. **JUDUMOVEIKSMŲ** parinktis leidžia šioms organizacijoms apsilankyti www.mobilityweek.eu/about-mobilityactions/ svetainėje ir užregistruoti savo veiklą.

Išnaudokite jau esamas iniciatyvas. Atraskite vietos, regioniniu ar nacionaliniu mastu rengiamas iniciatyvas, kurios yra kaip nors susijusios su pagrindine jūsų kampanijos idėja. Derindami savo veiklą su jomis galėsite sustiprinti savo pozicijas, atkreipsite dar didesnę visuomenės dėmesį ir dėsime mažiau pastangų.

VEIKLA, SURENGTA RUGSĖJO 16–22 D. SAVAITĖS METU

Kurdami savo programas miestai ir miesteliai turi laikytis pagrindinės kampanijos temos. Tačiau jie gali rengti veiklas konkrečiomis temomis, susijusiomis su darniu miesto transportu. Siūlome kelis periodiškai vykstančių veiklų pavyzdžius.

Oficialus EUROPOSJUDUMOSAVAITĖS atidarymas

Rugsėjo 16 d. – kampanijos pradžios dieną – dažniausiai rengiami vieši ir žiniasklaidai skirti renginiai. Atidarymo renginio metu galite:

- Viešai pasirašyti chartiją kartu su politiniu atstovu, demonstruodami savo įsipareigojimą
- Inicijuoti miesto ar miestelio suplanuotas nuolatinės priemonės
- Paruošti specialius pasiūlymus, pavyzdžiui, viešojo transporto bilietus už specialią kainą
- Organizuoti gido vedamas ekskursijas pėsčiomis arba kritinės masės renginį dviratininkų susibūrimui

Nepamirškite iš anksto pakviesti žiniasklaidos atstovus, partnerius ir miesto gyventojus!

Veikla viešojo transporto naudotojams

Visi viešojo transporto srities veikėjai gali išnaudoti šią kampaniją kaip galimybę paskatinti daugiarūšio transporto sprendimus ir įrodyti, kad jie yra geresnė alternatyva už nuosavą automobilį.

Toliau pateikiamas sąrašas veiksmų, susijusių su viešuoju transportu.

- Į darbą ir atgal viešuoju transportu: surenkite specialius pasiūlymus, po darbo pasiūlykite gėrimų greta esančiose stotelėse arba autobusuose, surenkite kelionių į darbą ir atgal konkursą, organizuokite viešojo transporto operatorių ir keliaujančių į darbą ir atgal asmenų debatus, informuokite keleivius apie dalijimosi automobiliu ir bendro automobilių naudojimo sistemas ir pan.
- Prieinamas viešasis transportas: bendradarbiaukite su neįgaliųjų organizacijomis, organizuokite veiklas su neįgaliųjų vežimėliais arba užrištomis akimis, kad kiti žmonės galėtų geriau įsijausti į ribotos judėsenos asmenų iššūkius ir pan.
- Bendravimas su klientais ir darbuotojais: siekiant sužinoti apie naudotojų pasitenkinimą ir lūkesčius atlikite apklausas, organizuokite apsilankymus viešojo transporto kontrolės tarnyboje, kuri gali suteikti informaciją apie viešojo transporto važiavimo dažnumą, greitį, maršrutus, surenkite naujoviškos viešojo transporto įrangos pristatymą su bandomaisiais važiavimais naujais ekologiškais ir išmaniais automobiliais ir pan.

Veikla važiuojantiems dviračiu

Dviračiai – viena patraukliausių transporto priemonių, paverčianti miestą palankiu gyventi. Jie sutaupo erdvės, energijos, nekelia triukšmo ar oro taršos.

Visos toliau siūlomos veiklos skirtos atkreipti dėmesį į važinėjimo dviračiu naudą.

- Dviračiu į darbą ir atgal: įsteikite informacijos punktą, suburkite pradedančiuosius ir labiau patyrusius dviratininkus į „globos“ sistemą, surenkite dieną „Dviračiu į darbą“, keliaujantiems į darbą dviračiu pasiūlykite nemokamus pusryčius, naudokite įvairias programėles dviratininkų iššūkiams, dalyvaukite socialiniuose dviratininkų konkursuose ir pan.
- Dviračių paslaugos ir infrastruktūra: bendradarbiaukite su vietos dviratininkų asociacijomis, įkurkite dviračių taisymo paslaugų punktus, platinkite informaciją apie saugius dviračių maršrutus, surenkite pasivažinėjimą naujai atidarytoje dviračiams skirtoje juostoje, paprašykite vietos dviratininkų asociacijų arba policijos pažymėti dviračius apsaugos nuo vagysčių serijiniais kodais ir pan.

- Dviračiai yra madingi: surenkite naujų dviračių modelių ir prototipų parodą, organizuokite dviratininkams skirtų drabužių mados pasirodymą arba sukurkite dviratininko rinkinį, ir pan.

Keliavimas pėsčiomis

Ėjimas pėsčiomis – tai svarbus keliavimo būdas, kuriam kartais neskiriama deramo dėmesio. Siūlomas veiklas surengti yra paprasta.

- Keliavimas į darbą ir atgal pėsčiomis: paskatinkite įmones apdovanoti darbuotojus, kurie į darbą eina pėsčiomis (pavyzdžiui, surenkite jiems pusryčius, apdovanokite piniginėmis paskatomis arba pridėkite kasmetinių atostogų), paskatinkite vykdomąjį vadovą pasivaikščioti aplink įmonės pastatą (-us) ir įvertinti prieinamumą pėstiesiems ir pan.
- Gyvosios gatvės: pakvieskite miesto savivaldybės vadovus pėsčiomis pasivaikščioti po miestą ir įvertinti aktualiausias problemas, tokias kaip fiziniai barjerai, sutrūkinėję šaligatviai, neteisėtas automobilių statymas, netinkamoje vietoje metamos šiukšlės ir pan.
- Stovėjimo aikštelių diena: pakvieskite gyventojus kūrybiškai išnaudoti stovėjimo aikštelių erdvę, mažiau patrauklioje gatvėje pasodinkite medžių, paraginkite parduotuvių savininkus prisijungti prie kampanijos.
- Mokyklos: aukšto rango pareigūnai palydi vaikus kasdieniu maršrutu į mokyklą, galite surengti bet kokias rungtynes ar varžybas (pavyzdžiui, žaidimą „Eismo gyvatėlė“), naudokite naujas technologijas vaikų įtraukimui ir pan.
- „Žalieji keliai“: esamuose ir neoficialiuose (taikydami atsargumo priemones) „Žaliuosiuose keliuose“ surenkite keliones pėsčiomis ar dviračiais arba išskylas, kuriose dalyvauti turėtų ir vietos valdžios atstovai.

Atsakingo naudojimosi automobiliais skatinimas

Žmonės, privalantys naudotis automobiliais tam tikriems tikslams taip pat galės prisidėti prie tvaresnės miesto aplinkos.

Galima apsvarstyti įvairaus pobūdžio veiklas (pateiktas žemiau). Tarp šių veiklų – nuo atsargaus ir saugaus vairavimo iki vienu automobiliu važiuojančių keleivių skaičiaus didinimo (pavėžėjimo).

- Eismo spūstyse įstrigusiems automobilių vairuotojams pasiūlykite antistresinį kamuoliuką ar kitus daiktėlius, kurie primins apie jų kasdienį elgesį
- Pakvieskite vairavimo mokyklas surengti efektyvaus energijos vartojimo (ekologiško vairavimo) pamokas.
- Paskatinkite profesionalius vairuotojus (pavyzdžiui, mokyklos autobusų, taksi, įmonėse ir institucijose dirbančius vairuotojus ir pan.) rinktis ekologišką vairavimą
- Kartu su vietos degalinėmis surenkite kampaniją, skatinančią reguliariai tikrinti padangų slėgį (mažesnis nei 0,4 barų slėgis padidina degalų sąnaudas 10 proc.)
- Renkite konkursus, kurių metu vairuotojai tam tikram laikui atiduoda savo vairuotojo pažymėjimą ir mainais gauna viešojo transporto bilietą
- Skelbdami eismo informaciją per vietos radiją, paraginkite vairuotojus išvengti eismo spūsčių derinant skirtingas transporto priemones ir jas keičiant

- Pristatykite dalijimosi automobiliais arba bendro automobilių naudojimo programas.
- Jeigu jūsų mieste dar nesukurta dalijimosi automobiliu sistema, atlikite apklausą, kad nustatytumėte sistemos, kuri bus sukurta ateityje, galimus dalyvius.
- Surenkite parodą, kurioje visuomenė galėtų apžiūrėti ir išbandyti švarias, elektrines, hibridines bei gamtinėmis dujomis varomas transporto priemones
- Sužinokite, ar EUROPOS JUDUMOSAVAITĖS metu miesto meras galėtų naudotis elektrine transporto priemone, kad patrauktų žiniasklaidos dėmesį

Krovinių tiekimo mieste veiklos

Tvarus judumas apima ne tik žmonių judėjimą mažuose ir dideliuose miestuose, bet ir prekių transportavimą juose. Siekiant populiarinti tvarų krovinių tiekimą mieste galima organizuoti pasivažinėjimą krovininiais dviračiais, prekių pristatymo parodą, inicijuoti naujas dalijimosi krovininiais dviračiais paslaugas, tvarkyti savo įvykio logistiką naudojant krovininį dviratį ir pan.

Vrije Universiteit Brussel tyrimas ir projekto „Cyclelogistics“ patirtis rodo, kad nuo 50 iki 70 proc. Europos miestuose pervežamų prekių galėtų būti gabenamos (krovininiais) dviračiais.

Sukurkite pristatymui skirtas vietas. Už teritorijos be automobilių ribų esanti platforma arba automobilių stovėjimo aikštelė galėtų būti rezervuota parduotuvėms skirtų prekių pristatymui. Tuomet prekės į parduotuves būtų gabenamos švariomis transporto priemonėmis.

Judumo valdymo reklama

Judumo valdymas gali tapti veiksmingu įrankiu keičiant žmonių elgseną. EUROPOS JUDUMOSAVAITĖS metu vietos valdžios institucijos gali kurti partnerystes su mokyklomis ir įmonėmis, taip pat įgyvendinti mokyklų bei kelionių į darbą ir atgal judumo planus.

Siekiant užtikrinti elgesio modelių pokyčius galite įmonių naujienlaiškiuose populiarinti tvarias keliones į darbą ir atgal, skirti apdovanojimus tvarioms įmonėms, suburti darbuotojų darbo grupę arba pasamdyti koordinatorių judumo klausimams spręsti ir pan.

Tvaraus judumo mieste planai ir su jais susijusi veikla

EUROPOSJUDUMOSAVAITĖ yra puikus metas stiprinti susidomėjimą Darna judumo mieste planais (DJMP). Galite surengti įvairių veiklų savo DJMP tolesniam populiarinimui:

- Surengti parodą, galimos transporto plėtros tematika
- Surengti konferenciją judumo mieste plano tema
- Rengti susitikimus kaimynystėse judumo mieste tema
- Pristatyti arba įgyvendinti tam tikras judumo mieste plano priemones (naujus autobusų maršrutus, naujas „Statyk ir važiuok“ sistemas, dviračių takus, „žaliojo“ keliavimo į darbą ir atgal planus, judumo centrus, ir pan.).

Laisvalaikio veikla ir šventiniai renginiai

Laisvalaikio veiklos gali suteikti galimybę saugiai tyrinėti miestą ir mėgautis ramesne aplinka be automobilių. Tačiau EUROPOSJUDUMOSAVAITĖS dėmesys didžia dalimi turėtų būti skirtas miesto transportui, o ne sportui ar kultūrai.

- Specialios švytuoklinės paslaugos miestui tyrinėti
- Kelionių gidų arba keliautojų klubų rengiamos ekskursijos
- Pėsčiųjų estafetės, rengiamos bendradarbiaujant su sporto prekių parduotuvėmis, mokyklomis, asociacijomis ir pan.
- Viešbučių raktai, taip pat suteikiantys prieigą prie viešojo transporto, dalijimosi dviračių paslaugų.
- Viešosiose erdvėse renkite nemokamus koncertus, spektaklius, gatvės meno, menininkų, klounų ir pan. pasirodymus.
- Pagrindinėje aikštėje įrenkite tuščią sieną, kur žmonės galėtų išreikšti savo nuomones.

- Vietos sporto asociacijų ir (arba) parduotuvių bei įmonių, paprašykite surengti pristatymus gatvėse.
- Pasiūlykite kelionių išskirtinėmis transporto priemonėmis, tokiomis kaip arklių traukiamos karios, turistiniai traukinukai, saulės energija varomi laivai ir pan.

Sveikatos srities veikla

Transporto poveikį sveikatai pajunta didžioji dalis gyventojų, ypač pažeidžiamų grupių atstovai, pavyzdžiui, vaikai ir vyresnio amžiaus žmonės.

Sveikatos paslaugų teikėjai, sveikatos draudimo bendrovės, medicinos asociacijos ir sporto organizacijos gali būti tinkami partneriai organizuojant judumo ir sveikatos srities veiklas.

- Paprašykite oro kokybės stebėsenos tinklo, aplinkos agentūros (Europos aplinkos agentūra, Pažangi energetika Europai), triukšmo stebėsenos centrų (Tarptautinis triukšmo valdymo inžinerijos institutas, Informacijos apie triukšmą centras) surengti parodą oro ir triukšmo tema
- Paprašykite policijos ir (arba) automobilių techninės priežiūros centrų automobilių stovėjimo aikštelėse teikti nemokamas taršos mažinimo bandymų paslaugas.
- Pakvieskite sveikatos draudimo organizacijų atstovus pateikti informaciją apie fizinės veiklos naudą sveikatai, fizinės veiklos įtraukimą į kasdienį režimą ir pan.
- Paprašykite ligoninių ar gydytojų pasiūlyti sveikatos patikras (kraujo spaudimo, kraujotakos, svorio, kaulų masės ir pan.), kurios padidintų informuotumą apie sveikatą.
- Naudokite nešiojamą matavimo prietaisą, nustatantį oro kokybę naudojant įvairias transporto rūšis

NUOLATINĖS PRIEMONĖS

Atnaujintą nuolatinių priemonių sąrašą galėsite pamatyti užpildydami registracijos formą internetinėje svetainėje. Šiame skyriuje pateikiama informacija – tai tik ilgo nuolatinių priemonių, taikytinų jūsų mieste ar miestelyje, sąrašo pradžia.

Miestai - dalyviai turi pristatyti savo naujas nuolatinės priemonės, kurios padėtų daugiarūšiškumo būdu pereiti prie aplinkai draugiškų transporto priemonių naudojimo.

Jeigu tai yra įmanoma, viena jų turėtų būti nuolatinis kelio erdvės funkcijų pakeitimas pėsčiųjų, dviratininkų ar viešojo transporto naudai, pavyzdžiui, platesnio šaligatvio įrengimas, nauja dviračiams arba autobusams skirta juosta, naujas eismo ribojimo planas, pritaikyti didesni greičio apribojimai.

Šios priemonės neprivalo būti brangios. Jos atskleidžia miesto valdžios įsipareigojimą siekti tvaraus judumo mieste. Galimos nuolatinės priemonės:

Viešasis transportas

- Viešojo transporto tinklo tobulinimas ir išplėtimas (didelio užimtumo transporto juostos, naujos stotelės, naujos linijos, rezervuotos zonos ir pan.).
- Dažnesni kursavimai, greitųjų paslaugų inicijavimas ir pan.
- Ekologiškų transporto priemonių (elektrinio, hibridinio, gamtinėmis dujomis varomo transporto ir pan.) naudojimas viešojo transporto parkuose.
- Daugiarūšio transporto bilietai
- Įvairių viešojo transporto rūšių integruotos paslaugos
- Susitarimai su operatoriais dėl stotelių prie pagrindinių darbo vietų
- Leidimai ne piko metu dviračius vežtis transporto priemonėmis
- Naujų dviračių stovų šalia viešojo transporto stotelių įrengimas
- Autobusų stotelių pritaikymas
- Tvarkaraščių ir kitos informacijos pateikimas prieinamais formatais (stambus šriftas, Brailio raštas, garsiniai įrašai ir pan.)
- Infrastruktūros pritaikymas geresniam prieinamumui (žemagrindžiai autobusai, keltuvai, rampos ir pan.).
- Informacijos apie prieigos lygį teikimas internetinėse svetainėse, mobiliosiose programėlėse, skrajutėse ir pan.
- Naujo dizaino tvarkaraščių, svetainių ar programėlių, daugiarūšio transporto informacijos paslaugų kūrimas ir klientų nuomonių sužinojimas

Dviračių infrastruktūros

- Dviračių tinklo ir infrastruktūrų tobulinimas (išplėtimas, atnaujinimas, kelrodžių rengimas, stovėjimo aikštelių ir prirakinimo vietų įrengimas ir pan.).
- Viešųjų dviračių arba dalijimosi dviračių sistemų sukūrimas
- Dviračių informacijos punkto arba stendo, kuriame darbuotojams, lankytojams ir pan. būtų teikiama informacija, įsteigimas.
- Persirengimo vietų ir dušų dviratininkams įrengimas.
- Saugių ir pastogę turinčių dviračių stovėjimo aikštelių įrengimas.
- Dviračių, skirtų bendram visuomenės ar įmonės naudojimui, įsigijimas.
- Viešosios dviračių taisymo tarnybos įrengimas.
- Dviračių stovėjimo aikštelių perkėlimas prie įėjimų į viešojo administravimo pastatus, biurus, prekybos centrus ir pan.

Pėstiesiems skirtos teritorijos

- Pėstiesiems skirtų teritorijų sukūrimas ar išplėtimas
- Infrastruktūros tobulinimas: pėsčiųjų tiltai, šaligatviai, pėsčiųjų perėjos, apšvietimas ir pan.
- Viešųjų erdvių perskirstymas arba pritaikymas pėstiesiems

Naujosios transporto priemonių naudojimo ir nuosavybės formos

- Internetinių dalijimosi automobiliu ir bendro automobilių naudojimo sistemų inicijavimas
- Atsakingas automobilių naudojimas (ekologiškas vairavimas ir pan.)
- Švarių (-esnių) transporto priemonių naudojimas
- Įkrovimo stotelių elektriniams automobiliams įrengimas

Krovinių paskirstymas

- Nauji krovinių paskirstymo reglamentai
- Švarių (-esnių) transporto priemonių naudojimas
- Krovinių pervežimui skirtų iškrovimo platformų įrengimas

Stovėjimo aikštelės

- Inicijuokite naujas automobilių stovėjimo aikšteles ir zonas, kur statyti automobilių negalima
- Imkitės griežtesnių priemonių automobilių statymo taisyklėms įgyvendinti
- Teikite informaciją apie automobilių statymo taisykles
- Įveskite lanksčias darbo valandas, kad sumažintumėte spūstis piko metu
- Geriausias stovėjimo aikštelių vietas (arčiausiai įėjimo) rezervuokite bendro automobilių naudojimo paslaugos klientams

- Ypatingos padėties ar avariniu atveju užtikrinkite kliento parvežimą namo bendrojo naudojimo automobiliu
- Automobilių stovėjimo aikštelę perkelti toliau nuo įėjimo į biurą

Eismo ribojimo ir apribotos prieigos sistemos

- Greičio apribojimo šalia mokyklų programos
- Išorinių automobilių statymo zonų mažinimas
- „Statyk ir važiuok“ aikštelių kūrimas
- Nuolatinis prieigos prie miesto centro apribojimas

Prieinamumas

- Prieinamumo planų inicijavimas
- Riboto judumo asmenims skirtų infrastruktūrų kūrimas
- Architektūrinių kliūčių šalinimas
- Šaligatvių aukščio sumažinimas ir jų išplėtimas
- Šaligatvių su taktiliniu paviršiumi ir neįgaliųjų vežimėliams skirtų rampų įrengimas
- Garso prietaisų montavimas šviesoforuose

Judumo valdymas

- Darboviečių ir mokyklų kelionių planų priėmimas
- Judumo centrų ir informacinių tarnybų sukūrimas
- Mokomosios medžiagos parengimas
- Konsultacijos su vietos subjektais dėl judumo mieste planų
- Paskatų ir premijų skyrimas darbdaviams
- Supaprastinta prieiga prie įmonių ir kitų socialinių teritorijų

DIENA BE AUTOMOBILIO

Diena be automobilio – tai ypatinga galimybė eksperimentuoti su naujais eismo modeliais ir tvariu transportu. Tačiau Dienos be automobilio renginį reikia planuoti gerokai iš anksto, kadangi eismo uždraudimas gatvėse gali sukelti biurokratinių problemų.

Kada vyksta Diena be automobilio?

Rekomenduojama tęsti Dienos be automobilio tradiciją miestuose ir miesteliuose būtent jos įkūrimo dieną – rugsėjo 22 d.

Ji gali vykti ir kitą EUROPOS **JUDUMOSAVAITĖS** (rugsėjo 16–22 d.) dieną, jeigu tokiu būdu renginio tikslas bus sėkmingiau pasiektas. Savaitės metu gali būti surengtos daugiau nei viena Dienos be automobilio.

Jeigu jūsų mieste arba miestelyje kitais mėnesiais yra rengiamos pasikartojančios Dienos be automobilio (pavyzdžiui, kovo ar birželio mėnesį), rekomenduojame registruoti jas kaip **JUDUMOVEIKSMĄ**.

Kas yra Diena be automobilio?

Mieste arba didmiestyje galima išskirti vieną ar kelias teritorijas be automobilių. Tai teritorija (-os), kurioje (-iose) didžiąją dienos dalį bus draudžiamas motorinių transporto priemonių eismas (t. y. pradedant vieną valandą prieš darbo valandas ir baigiant vieną valandą joms pasibaigus).

Šiomis teritorijomis naudotis galės tik pėstieji, dviratininkai, viešojo transporto priemonės ir švaresnės transporto priemonės, pavyzdžiui, varomos suskystintomis naftos dujomis, gamtinėmis dujomis, elektrinės ir pan.

Jeigu būtų išskirta daugiau nei viena tokio tipo teritorija, jas apjungti galėtų pėsčiųjų takai. Teritorija (-os) be automobilių gali būti efektyviai supama (-os) buferinės zonos, kurioje būtų pateikiama informacija automobilių vairuotojams.

Kodėl svarbu dalyvauti Dienoje be automobilio?

Dienos be automobilio rengimas – tai vienas iš trijų dalyvavimo EUROPOS JUDUMOSAVAITĖJE kriterijų, tai yra privaloma, jeigu jūsų miestas ar didmiestis nori teikti paraišką apdovanojimui gauti.

Tačiau Diena be automobilio teikia ir daug didesnės naudos. Daugelis miestų ir miestelių naudojami šia galimybe įkurti pėsčiųjų zonas vienai dienai ir organizuoti didelius renginius atvirus visiems atlaisvintoje viešojoje erdvėje.

Šis įvykis neapsiriboja šventės efektu, tai ideali galimybė parodyti gyventojams, kaip atrodo jų miesto centras ar tam tikra teritorija be jokių automobilių.

Be to Diena be automobilio daro esminį poveikį: <http://www.irceline.be/fr/nouvelles/journee-sans-voiture-en-ville-dimanche-17-septembre-2017>. Tą dieną, o taip pat dieną prieš renginį ir dieną po jo, atlikite mieste oro kokybės ir triukšmo matavimus. Pasidalinkite rezultatais su gyventojais. Parodykite žmonėms, kad jų elgsenos pokyčiai ir mažiau priklausantis nuo automobilių gyvenimo būdas gali iš dalies padėti išspręsti atsiradusias problemas. Kova su klimato kaitos kontekste, mūsų sveikatos ir gyvenimo kokybės miestuose ir miesteliuose gerinimas yra gyvybiškai svarbūs klausimai.

Kas yra teritorija be automobilių?

Teritorijos (-ų) be automobilių vietą ir dydį reikėtų rinktis apgalvotai, atsižvelgiant į vietos kontekstą. Šioje (-se) vietoje (-se) gali vykti:

- konkrečių problemų (triukšmo, oro kokybės ir pan.) nagrinėjimas
- suplanuotų priemonių (pavyzdžiui, nuolatinės pėsčiųjų zonos) pristatymas arba išbandymas
- tikslinių grupių (vaikų, darbuotojų ir pan.) veiklos
- teritorijoje esančių įmonių įsipareigojimų pabrėžimas

Pasirenkant teritoriją (-as) Dienai be automobilio turite atsižvelgti į lankytojų joje (-se) skaičių įprastą dieną ir numatyti Dieną be automobilio papildomai apsilankysiančių žmonių skaičių.

Be to aplinkinėje teritorijoje turi būti automobilių stovėjimo aikštelių.

Jeigu jūsų miestas ar didmiestis išskirs daugiau teritorijų be automobilių, turi būti užtikrintas susisiektas tarp jų.

Kaip užtikrinti, kad teritorija būtų be automobilių, taikant tam tikras išimtis?

Prieiga prie teritorijų be automobilių bus stebima, bus įrengiami barjerai. Reikės įstaigos, atsakingos už eismą mieste, policijos pajėgų ir kitų vietos valdžios institucijos personalo pagalbos.

Būtina sudaryti trumpąjį įgaliotųjų transporto priemonių sąrašą. Išimtis galima taikyti ne tik švaresnėms transporto priemonėms (varomoms suskystintomis naftos dujomis, gamtinėmis dujomis, elektrinėms transporto priemonėms ir pan.), bet ir sveikatos specialistams, neįgaliesiems ir skubių remonto darbų specialistams.

Skubios pagalbos tarnyboms (policijos, gaisrinės, greitosios pagalbos automobiliams) ir elektros bei dujų srities darbuotojams leidimas patekti į teritoriją bus suteikiamas automatiškai.

Paraiškas dėl šiame sąrašė nenurodytų išimčių reikia pateikti atsakingam tarybos skyriui. Išimčių reikia taikyti kaip galima mažiau.

Gyventojus reikia paraginti patraukti automobilius viena diena anksčiau, kad gatvės renginiui liktų tuščios. Gali prireikti specialių automobilių stovėjimo aikštelių ir sutarčių su stovėjimo aikštelės operatoriumi (-iais).

Alternatyvus sprendimas – leisti gyventojams savo automobiliais išvažiuoti iš teritorijos, bet į ją automobiliais negrįžti iki nurodyto laiko. Tuomet automobilius reikėtų palikti automobilių stovėjimo aikštelėje.

Pristatymus atlikti bus leidžiama iki tam tikro laiko (turi būti nurodyta) laikantis bendrų sąlygų. Prekybininkams, kuriems prekės turi būti pristatomos dienos metu, galima įrengti iškrovimo aikštelę už teritorijos ribų. Kroviniai iš ten bus gabenami krovininiais dviračiais arba ekologiškais transporto priemonėmis.

Kokias alternatyvas galima siūlyti Dienos be automobilio metu?

Viešasis transportas – tai aktualiausias ir efektyviausias judumo būdas Dienos be automobilio metu. Rekomenduojami šie veiksmai:

- dažnesnis paslaugų teikimas
- geresnis prieinamumas žmonėms, turintiems negalią
- ypatingos kainos arba teisė važiuoti nemokamai
- specialiosios iniciatyvos (bendri stovėjimo aikštelės ir autobuso arba autobuso ir traukinio bilietai; bilietai, suteikiantys nuolaidą kino teatruose, baseinuose ir pan.).

Taip pat vertėtų teikti švytuoklines paslaugas tarp automobilių stovėjimo aikštelės ir miesto centro arba siūlyti specialiuosius maršrutus (ekskursiją po miestą, žiedinius kelius ir pan.).

Ekologiškesnės (suskystintomis naftos dujomis ir gamtinėmis dujomis varomos bei elektrinės) transporto priemonės teritorijoje (-se) be automobilių gali būti naudojamos prekių pristatymui arba neįgaliųjų žmonių transportavimui.

Dviračiai – tai taip pat viena iš geriausių alternatyvų:

- Įtraukti vietos dviratininkų grupes ir asociacijas
- Siūlyti dviračių nuomos paslaugas prie naujų „Statyk ir važiuok“ aikštelių, geležinkelio stotyse, autobusų stotelėse ir pan.
- Surengti bendrus autobusams ir dviračiams arba stovėjimo aikštelėms ir dviračiams skirtus bilietus
- Siūlyti automobilio raktelius ar registracijos dokumentą mainais į dviratį – tai taip pat gera iniciatyva
- Numatyti pastogę turinčios dviračių stovėjimo infrastruktūros su darbuotojais
- Nustatyti saugius, aiškiai pažymėtus dviračių maršrutus už teritorijų (-os) be automobilių ribų
- Nepamirškite apie krovininių dviračių naudojimą jūsų renginio logistikai ir ne tik!

Kur galima palikti savo automobilį?

„Statyk ir važiuok“ infrastruktūra

Siekiant paskatinti gyventojus palikti automobilius ir naudotis viešuoju transportu, galima įrengti saugią automobilių aikštelių infrastruktūrą užmiestyje. Šiose automobilių aikštelėse turi dirbti padėjėjas, o jų darbo laikas turi sutapti su Dienos be automobilio laiku. Šios paslaugos gali būti tiek nemokamos, tiek mokamos (pavyzdžiui, galima naudoti bendrą stovėjimo aikštelės ir autobuso arba stovėjimo aikštelės ir dviračio bilietą). Stovėjimo aikštelėse, esančiose už įprastų viešojo transporto maršrutų ribų, reikia teikti specialias švytuoklines paslaugas.

Patogios automobilių stovėjimo aikštelės

Šalia teritorijos (-ų) be automobilių reikia įrengti specialias automobilių aikšteles tiems, kuriems reikia pasinaudoti savo automobiliu. Šios automobilių aikštelės gali būti naudojamos keleivių išleidimui, trumpalaikiam automobilio statymui (iki vienos valandos), dalijimosi automobiliu supaprastinimui, prekių pristatymui ir pan. Jų negalima naudoti ilgalaikiam automobilio statymui, ir renginio dieną ten turi dirbti darbuotojai. Gali būti teikiamos švytuoklinės paslaugos, užtikrinančios susisiekimą iš šių aikštelių į miesto centrą.

Gyventojų automobilių stovėjimo aikštelės

Automobilių aikštelės turi būti rezervuotos tik gyventojų naudojimui. Jos gali būti įrengtos teritorijoje (-se) be automobilių arba šalia jos (-ų). Jos turi būti atidaromos tik dieną prieš renginį ir būti uždaromos kitą dieną po renginio. Gali būti taikomi specialūs automobilio statymo mokesčiai, kurie paskatintų gyventojus automobilį stovėjimo aikštelėje palikti visai dienai. Išsamesnę informaciją reikia derinti su automobilių aikštelės operatoriumi (-iais).

Kokie partneriai galės geriausiai jums padėti organizuoti Dieną be automobilio?

Dienos be automobilio rengimas gali sukelti kai kurių parduotuvių savininkų nepasitenkinimą. Tuomet būtina dėti ypatingas pastangas ir juos įtraukti į dalyvių sąrašą jau pradiniam organizavimo etape.

- Pateikite parduotuvių savininkams oficialius dokumentus su individualiai jiems skirta informacija apie tai, kaip miesto centrą pasiekti be automobilio
- Autobusų, tramvajaus ar metro stotelės pavadinimą susiekite su parduotuve
- Reklamuokite miesto centre esančias parduotuves EUROPOSJUDUMOSAVAITĖS informacinėje medžiagoje (pavyzdžiui, vietų, kuriuose apribotas automobilių eismas, žemėlapiuose pažymėkite parduotuvių logotipus)
- Sukurkite pristatymui skirtas vietas ir naudokite tam ekologiškus automobilius
- Išplatinkite parduotuvėse viešojo transporto bilietus
- Uždraudus automobilių naudojimą atsilaisvinusias viešąsias erdves pasiūlykite išnaudoti parduotuvių savininkams, jie gali išplėsti savo pardavimui skirtą erdvę (įrengdami terasas ar gatvės standus). Atkreipkite dėmesį į tai, kad Diena be automobilio neturėtų pavirsti masiškai komerciniu renginiu, organizuotu rinkodaros tikslams.

NEPAMIRŠKITE ŠIŲ DALYKŲ ORGANIZUODAMI RENGINIUS SAVO MIESTUOSE...

Siekiant užtikrinti sąveiką Europos lygmeniu ir norint, kad žmonės pasijustų visuotinio judėjimo dalimi, nepamirškite apie šiuos dalykus:

- Nuosekliai taikykite Vaizdines gaires <http://www.mobilityweek.eu/communication-toolkit/>
- Būkite kūrybiški, kurkite naujas priemones ir veiklas bei praneškite apie jas savo nacionaliniam koordinatoriui arba Europos sekretoriatui <http://www.mobilityweek.eu/contact/>
- Reklamuokite saitą #mobilityweek ir sekite oficialias paskyras
Facebook www.facebook.com/EuropeanMobilityWeek
Twitter <https://twitter.com/mobilityweek>
Instagram <https://www.instagram.com/europeanmobilityweek/>
YouTube www.youtube.com/user/europeanmobilityweek
Flickr www.flickr.com/photos/europeanmobilityweek
- Naudokite socialinius tinklus, nepamiršdami kelių dalykų:
 - bendrinkite turinį, aktualų jūsų auditorijai
 - taisykite klaidas, tačiau darykite tai pagarbiai (mokėkite atskirti faktus nuo nuomonių)
 - bendraukite, pasakokite apie savo partnerių ir rėmėjų sėkmę
 - neplatinkite nepageidaujamų elektroninių laiškų
 - patikrinkite, ar visose jūsų publikuojamuose nuorodose nėra rašybos klaidų, ir jos yra teisingos
 - nesiimkite jokių veiksmų, jeigu neturite teisės ar įgaliojimo jų daryti
- Išsiųskite informacinius laiškus, skirtus kiekvienai iš jautresnių tikslinių grupių (parduotuvių savininkams, įmonėms, teritorijų (-ų) bei automobilių gyventojams) informuoti apie EUROPOS **JUDUMOSAVAITĘ** ir pakvieskite juos dalyvauti ją rengiant.
- Užsiprenumeruokite mūsų kas du mėnesius siunčiamus naujienlaiškius <http://www.mobilityweek.eu/newsletter/>
- Įtraukite į kampanijos organizavimą savivaldybės darbuotojus, kad ji būtų sėkminga, paraginkite savivaldybės darbuotojus daugiau naudotis tvariamis transporto priemonėmis ir sukurkite jiems tvarios kelionės į darbą ir atgal planą
- Atlikite savo veiksmų stebėseną ir vertinimą (naujų viešojo transporto naudotojų, atsiradusių dėl tam tikro renginio, skaičius; žmonių, po šios kampanijos nusprendusių nesinaudoti automobiliu, skaičius; oro kokybės pagerėjimo statistika; triukšmo mažinimas; visuomenės nuomonė apie jūsų planus ir veiksmus ir pan.)
- Susiekite savo veiklas su atitinkamomis ES iniciatyvomis (projektas EDWARD – Europos diena be žūčių keliuose, Europos sporto savaitė, CIVITAS, Merų paktas ir pan.)
- Naudokitės kitais naudingais ištekliais (skrajute, plakatu, Geriausios praktikos vadovu) <http://www.mobilityweek.eu/campaign-resources/>

Visa komunikacijai skirta medžiaga pateikiama anglų kalba. Šis vadovas, kasmetinis informacinis lapelis, plakatas ir kampanijos vaizdo įrašas pateikiami visomis oficialiomis ES kalbomis.

EUROPOS JUDUMOSAVAITĖS APDOVANOJIMAI

EUROPOS JUDUMOSAVAITĖS apdovanojimas yra skirtas vietos valdžios institucijoms, kurios einamųjų metų rugsėjo 16–22 d. renginių metu pagal vertinimų rezultatus sėkmingiausiai didina informuotumą apie tvarų judumą mieste.

Nuo 2017 m. yra dalinami dviejų kategorijų apdovanojimai: didesnėms ir mažesnėms savivaldybėms.

Tokiu būdu siekiama skatinti sėkmingas kampanijas ir didinti informuotumą apie vietos suinteresuotų asmenų veiksmų poreikį tvaraus judumo mieste srityje.

Institucijos-finalininkės pagerbiamos kovo mėnesį Briuselyje vykstančioje ceremonijoje, kurioje jų pasiekimai yra rodomi įvairiuose vaizdo įrašuose ir publikacijose.

Tinkamumo kriterijai

Abiems kategorijoms yra taikomi tie patys kriterijai.

Vietos valdžios institucijos gali pretenduoti į EUROPOS JUDUMOSAVAITĖS apdovanojimą, jeigu jos:

1. užsiregistravo interneto svetainėje www.mobilityweek.eu
2. pateikė pasirašytą chartiją
3. yra „auksinės narės“, t. y. atitinka visus tris kriterijus:
 - surengs renginius numatytos savaitės metu, laikantis pagrindinės metų temos
 - įgyvendins bent vieną naują nuolatinę priemonę, kuri padėtų sumažinti naudojamą asmeniniais automobiliais
 - surengs Dieną be automobilio
4. yra įsikūrusios vienoje iš ES 28 šalių, ES šalyje kandidatėje, galimoje ES šalyje kandidatėje (dalyvaujančioje stabilizacijos ir asociacijos procese), Europos ekonominei erdvei priklausančioje šalyje arba Europos laisvosios prekybos asociacijai priklausančioje šalyje. Šios šalys: Albanija, Airija, Austrija, Belgija, Bosnija ir Hercegovina, Bulgarija, buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, Čekija, Danija, Estija, Graikija, Islandija, Ispanija, Italija, Juodkalnija, Jungtinė Karalystė, Kipras, Kosovas¹, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lichtenšteinas, Lietuva, Liuksemburgas, Malta, Nyderlandai, Norvegija, Portugalija, Prancūzija, Rumunija, Serbija, Slovakija, Slovėnija, Suomija, Švedija, Šveicarija, Turkija, Vengrija ir Vokietija.

Vertinimo kriterijai

Nepriklausoma judumo mieste srities ekspertų komisija vertins:

1. Metinei temai skirtų veiklų kokybę.
2. Renginių ir visuomenės dalyvavimo veiksmų planą.
3. Komunikacijos strategiją.
4. Nuolatinės (-ių) priemonės (-ių) poveikį.
5. Partnerysčių su vietos suinteresuotaisiais subjektais mastą.

¹ Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos

Paraiškos teikimo procedūra

Vietos valdžios institucijos, pageidaujancios pretenduoti į EUROPOSJUDUMOSAVAITĖS apdovanojimą, privalo:

- Užpildyti paraiškos formą anglų kalba ir pateikti nurodytus išsamius duomenis
- Pateikti paraiškos formą, kaip yra nurodyta kampanijos interneto svetainėje
- Pateikti skaitmeninę pasirašytos chartijos kopiją
- Pateikti teritorijos, kurioje Dienos be automobilio metu buvo draudžiamas motorinių transporto priemonių eismas, žemėlapį
- Pateikti pagalbines medžiagas: nuotraukas (didelės raiškos), vaizdo įrašus, komunikacijos priemones ir iškarpas iš spaudos
- Visa tai reikėtų pateikti nuo rugsėjo 23 d. ir spalio 23 d.

Apdovanojimų ceremonija ir prizas

EUROPOSJUDUMOSAVAITĖS apdovanojimo ceremonija, kurioje dalyvauja už transportą atsakingas Europos Komisijos narys, yra rengiama Briuselyje. Dažniausiai ji vyksta kovo mėnesį. Ceremonijos metu taip pat įteikiamas apdovanojimas už puikų darnaus judumo mieste planavimą.

Laimėjusios vietos valdžios institucijos bus apdovanotos reklaminiu vaizdo įrašu, kurio trukmė iki trijų minučių. Jame bus atskleisti institucijos, tapusios darniojo transporto mieste srities čempione Europos mastu, pasiekimai.

SUSIJUSIOS NUORODOS

Europos Sąjungos internetinė svetainė ir dokumentacija

European Commission - Mobility and Transport portal

http://ec.europa.eu/transport/index_en.htm

European Commission - 2018 Year of Multimodality

https://ec.europa.eu/transport/themes/logistics-and-multimodal-transport/2018-year-multimodality_en

European Commission - Clean transport, Urban transport

http://ec.europa.eu/transport/themes/urban/urban_mobility_en

European Commission - Sustainable Transport

https://ec.europa.eu/transport/themes/sustainable_en

European Commission - Intelligent Transport Systems (ITS)

https://ec.europa.eu/transport/themes/its_en

ES projektai ir iniciatyvos

CIVITAS www.civitas.eu

- SuperBlocks model: <http://civitas.eu/content/superblocks-model>

Eltis www.eltis.org

- Electric trams: a new urban freight solution?
<http://www.eltis.org/discover/news/electric-trams-new-urban-freight-solution>
- Presentation by Christophe Najdovski, City of Paris, at SUMP Conference 2017
http://www.eltis.org/sites/default/files/sump_conference_2017_ops2_1_najdovski.pdf

BiTiBi project – Bike Train Bike www.bitibi.eu

- BiTiBi final report: http://www.bitibi.eu/dox/BitiBi_Final%20Report_2017.pdf

EBSF_2 project: <http://ebsf2.eu/>

- EBSF_2 Gothenburg demonstration: <http://ebsf2.eu/demonstration-sites/gothenburg>

FLOW project <http://h2020-flow.eu/>

- FLOW 15 Quick Facts for Cities:
http://h2020-flow.eu/fileadmin/user_upload/Deliverables/15_quick_facts_eng_FINAL.pdf

FREVUE project <https://frevue.eu/>

- FREVUE Madrid demonstration: <https://frevue.eu/cities/madrid/>

MaaS4EU project: <http://www.maas4eu.eu/>

- MaaS4EU activities in Manchester (TfGM): <http://www.maas4eu.eu/tfgm/>

Ataskaitos ir moksliniai tyrimai

Polis, 2017, Discussion paper, Mobility as a Service: Implications for Urban and Regional Transport, https://www.polisnetwork.eu/uploads/Modules/PublicDocuments/polis-maas-discussion-paper-2017---final_.pdf

Study on the effect of walking on life expectancy presented at the European Society of Cardiology (ESC) Congress, 2015, Press article by the Guardian: <https://www.theguardian.com/society/2015/aug/30/brisk-daily-walks-reduce-ageing-increase-life-span-research>

Vietos valdžios institucijų, organizacijų ir specializuotų įmonių iniciatyvos

BKK Budapest, launch of the FUTÁR tool: <http://bkk.hu/en/2014/09/bkk-has-launched-its-futar-trip-planner-app-for-web-smartphones-and-tablets/>

FUTÁR tool: <http://futar.bkk.hu>

Blue Bike: <https://www.blue-bike.be/en>

City of Esch-sur-Alzette, Pedestrian signposting,

<http://www.lessentiel.lu/fr/news/luxembourg/story/Esch-sur-Alzette-va-faciliter-la-vie-des-pietons-12647484>

City of Paris, Paris respire: https://www.paris.fr/parisrespire#les-champs-elysees-pietons_4

Hitch: <http://www.hitchit.co/>

International Post Corporation, Parcel Lockers webpage:

<https://www.ipc.be/en/knowledge-centre/e-commerce/articles/parcel-lockers>

MaaS Alliance: <https://maas-alliance.eu/>

- What is MaaS: <https://maas-alliance.eu/homepage/what-is-maas/>

MaaS Global: <https://maas.global/>

- Whim app: <http://whimapp.com/fi-en/>

The Money Advice Service (car cost calculator):

<https://www.moneyadviceservice.org.uk/en/tools/car-costs-calculator>

Le Moniteur Automobile (car cost calculator):

<https://www.moniteurautomobile.be/conseils-financiers/prix-de-revient-au-km-par-mois.html>

Mulhouse Alsace Agglomération, news item on Compte Mobilité:

<http://www.mulhouse-alsace.fr/fr/actualites/compte-mobilite-m2a-une-premiere-en-europe>

RATT Timisoara, bike-sharing webpage: http://www.ratt.ro/velo_tm.html

STIB Brussels, walking map: <https://stibstories.be/wp-content/uploads/2015/12/cartemetropieds.png>

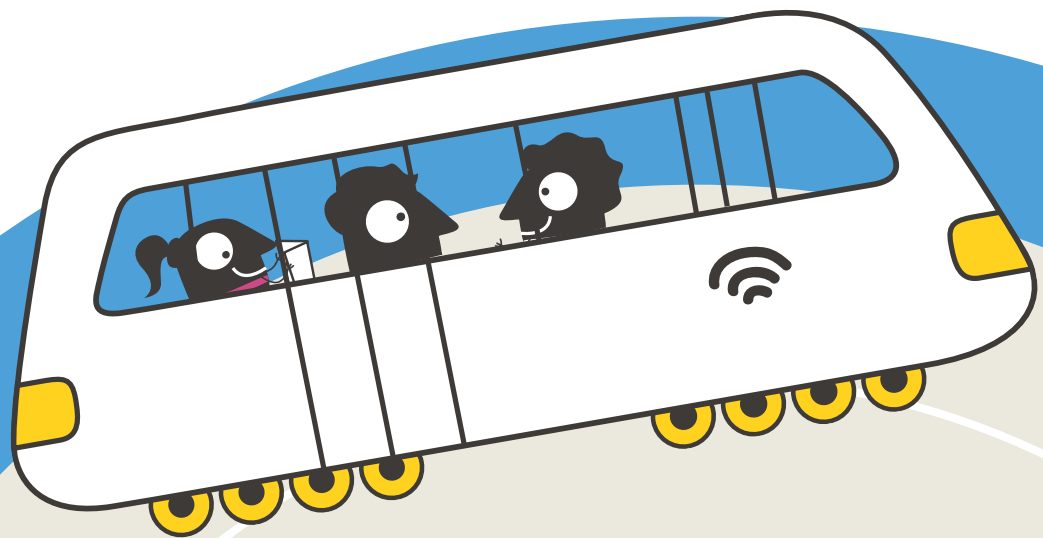
Street Life Festival 2018, Vienna, <https://www.streetlife.wien/streetlife-festival>

Swiss Federal Railways, Multimodal webpage: <https://www.sbb.ch/en/station-services/auto-velo.html>

Tisséo Toulouse, Pastel Card: <http://www.tisseo.fr/les-tarifs/obtenir-une-carte-pastel>

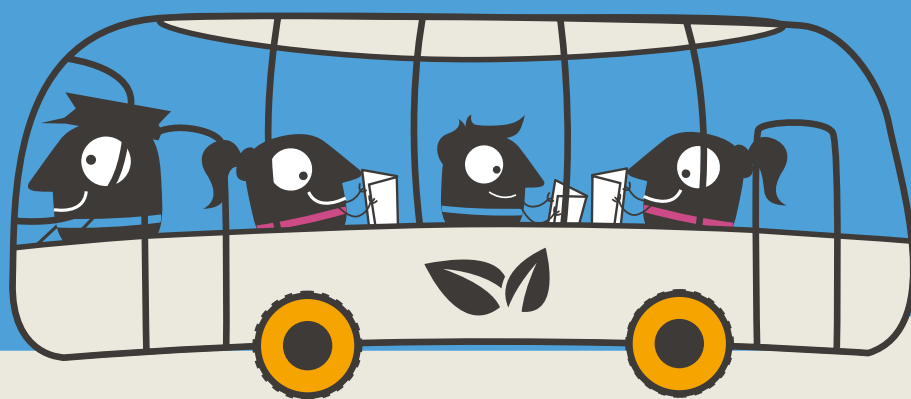
Transport for London (TfL), walking map: <http://content.tfl.gov.uk/walking-tube-map.pdf>

UPS, trial of electric tricycles: <https://compass.ups.com/eco-friendly-package-delivery-bikes-debut-europe/>

EUROPOS JUDUMOS SAVAITĖ

RUGSĖJO 16-22 D. 2018

REGIONAL ENVIRONMENTAL CENTER

